

GYS

2025

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYYMAN

Görevde Yükselme Sınavı

1. CİLT

KONU ANLATIMLI

%100 ÖZGÜN

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve
Ünvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda özgün olarak
hazırlanmıştır.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİ

ÖN SÖZ

GYS

SAYMAN

CİLT 1

KONU ANLATIMLI

YAZAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.
Yayıncının izni olmaksızın, kitabın tümünün
veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da
fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve
dağıtımını yapılamaz.
Kitabın bilimsel sorumluluğu yazarlara aittir.

**BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE
SATILMAKTADIR.**

ISBN/Sertifika No

ISBN No/Tarih: 978-625-7753-71-1 / 11.08.25

Sertifika No: 40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81
Faks: 0 312 342 23 58

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı için titiz çalışmalar sonucunda size özel hazırlamış olduğumuz “Konu Anlatımlı Kitabımızı” siz değerli GYS adaylarının hizmetine sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Konu kitabımız güncel mevzuat konuları dikkate alınarak hazırlanmış ve konu sonlarına testler konularak kendinizi pekiştirmeniz arzulanmıştır. Bu kitabımızın sizlere çok faydalı olacağına inanıyor ve yapılacak olan sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com adresine e-posta ile veya
0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız
üzerinden iletebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1 TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	5
TESTLER	
ÜNİTE 2 ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ	67
TESTLER	
ÜNİTE 3 İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ	142
TESTLER	
ÜNİTE 4 TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ	164
TESTLER	
ÜNİTE 5 ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ	261
TESTLER	
ÜNİTE 6 GENEL KÜLTÜR	280
TESTLER	
ÜNİTE 7 GENEL YETENEK	347
TESTLER	
ÜNİTE 8 5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU	509
TESTLER	
ÜNİTE 9 2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU	590
TESTLER	
ÜNİTE 10 6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU	612
TESTLER	
ÜNİTE 11 4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU	631
TESTLER	
ÜNİTE 12 4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU	674
TESTLER	
ÜNİTE 13 5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	685
TESTLER	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ 1982 ANAYASASI

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ VE GENEL ESASLAR

1.ÜNİTE

1.BÖLÜM

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan **hiçbir kişi** ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın Başlangıç metninde yer almamıştır?

- A) Türk Devletin bölünmez bütünlüğü
- B) Yargı bağımsızlığı ilkesi
- C) Atatürk milliyetçiliği
- D) Atatürk inkılap ve ilkeleri
- E) Millet iradesinin mutlak üstünlüğü

Cevap B

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

TEST
1

YARGI

1. Aşağıdakilerden hangisi Danıştayın görevlerinden biri değildir?

- A) Kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirir.
- B) Kanunla gösterilen belli davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.
- C) Vergi mahkemelerinin kararlarını temyizen inceler.
- D) Bölge idare mahkemelerinin kararlarını temyizen inceler.
- E) Kanunların Anayasaya uygunluğunu denetler.

2. Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- B) Vali
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Adalet Bakanı
- E) İçişleri Bakanı

3. 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi, anayasa değişikliklerini hangi bakımdan ince-ler ve denetler?

- A) Şekil
- B) Usul
- C) Uygulama
- D) Yaptırım
- E) Esas

4. Aşağıdakilerden hangisi Hakimler ve Savcılar Kurulu üyесidir?

- A) Adalet Bakanı
- B) İçişleri Bakanı
- C) Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- D) Milli Savunma Bakanı
- E) Yargıtay Başkanı

5. Aşağıdakilerden hangisi iki defa seçilme yeterliliğine sahip değildir?

- A) Anayasa Mahkemesi üyeleri
- B) Cumhurbaşkanı
- C) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- D) Bakanlar
- E) Milletvekilleri

**6. Siyasal partilerin kapatılmasında yetkili olan or-
gan aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Danıştay
- B) Yargıtay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) TBMM
- E) Milli Güvenlik Kurulu

**7. Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının yü-
rürülüğe girmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden
hangisi yanlıştır?**

- A) İptal kararları Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.
- B) Anayasa Mahkemesi hiçbir durumda iptal kararının yürürlüğünü erteleme zorunluluğunda değildir.
- C) Anayasa Mahkemesi, iptal kararının yürürlük tarihini, kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçmeyecek bir süreyle ileri bir tarihe bırakabilir.
- D) İptal kararları geriye yürümez.
- E) Anayasa Mahkemesi, iptal kararının yürürlüğünü cumhurbaşkanının onayına bağlı olarak durdurabilir.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

2. ÜNİTE

1. BÖLÜM

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912)

Nedenleri

- İtalya'nın gelişmiş sanayisi için ham madde ve pazar arayışı
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması
- Osmanlı'nın güçsüz olması
- İtalya'nın 1856'daki Habeşistan başarısızlığını telafi etmek istemesi
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın işgali için Avrupa devletlerinin onayını alması
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın uygarlıkta geri bırakıldığı ve burada yaşayan İtalyanlara katı davranıldığı iddiası

NOT

- ✓ 1909 yılında Rusya ile imzalanan Racconigi Antlaşması ile İtalya Trablusgarp'a çıkarma yapacak, buna karşılık İtalya'da Rusya'nın Boğazlardaki çıkarlarına dokunmayacaktır.

Gelişmeler

- Mısır'ın İngiltere'nin elinde olması ve donanmanın Haliç'te çürümeye terk edilmiş olmasından dolayı bölgeye Osmanlı Devleti yardım gönderememiştir.
- İtalya 1911'de Trablusgarp'ta harekete başlamış ve Derne, Tobruk, Homs ve Bingazi gibi yerleri işgal etmiştir.
- İşgal sonucu Milli Müdafaa Komitesi kurulmuş ve bölgeye gönüllü subaylar gönderilmiştir.
- Bu subaylar; Enver Paşa (Hamdi takma adıyla) Bingazi'ye, Mustafa Kemal (Gazeteci Şerif unvanıyla) Kurmay binbaşı rütbesiyle Tobruk, Derne'ye, Neşet Paşa Trablus'a gitti.

Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal

- Ayrıca Fethi Bey, Fuat Bey, Rauf Bey, Ali Çetinkaya ve Nuri Bey'ler de bu mücadelede yer aldı.
- Enver Paşa Bingazi'de, Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de başarılı oldular.
- Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı'yı barışa zorlamak için Çanakkale Boğazı'nı ablukaya almış, On İki Ada'yı işgal etmiş, Beyrut Limanı'na saldırmıştır.
- Balkan Savaşı'nın da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı ve 15 Ekim 1912'de Uşi Antlaşması'nı imzaladı.
- Uşi Antlaşması'na göre;
 - ▶ Trablusgarp, İtalya'ya bırakılacak
 - ▶ On İki Ada ve Rodos Balkan Savaşları sonucuna kadar geçici olarak İtalyanlara bırakılacak
 - ▶ Trablusgarp halkı dini bakımdan Osmanlı halifesi-ne bağlı kalacak
 - ▶ İtalya diğer devletlerin onaylaması hâlinde kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacak.
 - ▶ İtalya, Trablusgarp'ın Düyun-u Umumiye'ye olan borcu üstlenecek

Önemi:

- Osmanlı Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetti.
- Dünya tarihinde ilk kez uçak kullanıldı.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşı olup Binbaşılığa terfi etti.

I. BALKAN SAVAŞI (1912)

- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi, İngilizlerin Reval Görüşmeleri'nde Rusların Balkanlara yerleşmesine ses çıkarmaması ve Rusların kışkırtmaları sonucu Karadağ'ın Yenipazar'a saldırmasıyla savaş başlamıştır.
- Osmanlı Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile savaşmıştır.
- Bu savaşta Rauf (Orbay) Bey, Hamidiye Kuvazörü olarak önemli başarılar elde etti. Ancak Yunanlıların Ege Adalarını almasına engel olamadı.
- Bu başarısından dolayı Rauf Bey **Hamidiye Kahramanı** olarak anılmaktadır.
- Osmanlı hazırlıksız yakalandığı savaşta hiçbir varlık gösteremedi ve barış antlaşması imzalamak zorunda kaldı.

TEST 2

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

1. Cumhuriyet Dönemi'nde;

- Ölçü birimlerinin değiştirilmesi
- Miladi takvim ve Yeni Türk alfabesinin kabul edilmesi

gibi yeniliklerle;

- Uygulamalarda birlik sağlama
- Laik düzeni pekiştirme
- Uluslararası ilişkilerde kolaylık sağlama

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2. Atatürk'ün "hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve yok oluş vardır, her gelişmenin ve kurtuluşun anası hürriyettir." şeklindeki sözünü,

- Milliyetçilik
- Cumhuriyetçilik
- Devletçilik

ilkelerinden hangilerinin önemini vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. 1934 yılında çıkarılan kanunla din adamlarının ibadet yerleri dışında dini kıyafetlerle gezmeleri yasaklandı. Yalnızca Diyanet İşleri Başkanı ve diğer dinlerin en yetkili kişileri özel kıyafetleriyle dolaşabileceklerdi.

Bu tutumun,

- Toplumun değişen koşullara göre hareket ederek modernleşmesi
- Giyim ve kuşamdaki karmaşığın sona ermesi
- Din ve vicdan hürriyetinin gelişmesi

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4.

- Çankaya
- Atatürk Ne İdi
- Babanız Atatürk

Yukarıdaki biyografilerden hangisi Falih Rıfkı Atay tarafından kaleme alınmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

5. 1924 Anayasası'nı, 1921 Anayasa'sından (Teşkilat-ı Esasiye) ayıran özelliklerden birisi aşağıdakilerden hangisidir?

- Meclisin her gücün üzerinde olduğu ilkesinin benimsenmesi
- Tek meclis sisteminin uygulanması
- Kişi temel ve hak ve özgürlüklerine yer vermesi
- Egemenliğin halka ait olduğunun kabul edilmesi
- TBMM üyeleri tarafından onaylanması

6.

- TBMM'nin açılması
- Saltanat'ın kaldırılması
- Cumhuriyet'in ilânı

Ulusal egemenliği gerçekleştirmek amacıyla yapılan bu devrimleri aşağıdaki hangi alanın kapsamında değerlendirmek daha doğru olur?

- A) Siyasal B) Toplumsal C) Sosyal
D) Hukuk E) Kültürel

7. Türk Medeni Kanunu'nun İsviçre Medeni Kanunu'ndan örnek alınarak hazırlanmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- Avrupa'da hazırlanan son Medeni Kanun olması
- İsviçre'nin Lozan Konferansı'nda Türkiye'yi desteklemesi
- İsviçre ile ekonomik ilişkilerin artırılmaya çalışılması
- İsviçre'nin Avrupa'da tarafsız bir ülke olması
- İtilaf Devletleri ile ilişkilerin henüz düzelmemiş olması

İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ

3. ÜNİTE

A. İNSAN HAKLARI

İNSAN HAKLARI KAVRAMI

İnsan hakları, insanın yalnızca insan olması nedeniyle sahip olduğu ve insanın tüm yönleriyle (fiziksel, biyolojik, kişisel, kültürel vb.) değerini ve onurunu korumayı amaçlayan evrensel ilke ve kurallar bütünüdür. Diğer bir ifadeyle insanın dil, din, ırk, cinsiyet, sosyal statü, yetenek gibi farklılıkları dikkate alınmaksızın, sırf insan olduğu için doğuştan sahip olduğu haklardır.

İNSAN HAKLARININ TEMEL ÖZELLİKLERİ

- ⊙ İnsan hakları, tüm insanların eşit bir biçimde sonsuza kadar sahip oldukları haklardır.
- ⊙ İnsan hakları evrenseldir. Dünyanın neresinde olursa olsun tüm insanlar için geçerlidir. İnsan bir ülkenin vatandaşı olduğu için değil, insanlık ailesinin bir parçası olduğu için bu haklara sahiptir.
- ⊙ İnsan hakları, geri alınamaz ve bir başkasına devredilemez. İnsan olma durumu sona eremeyeceğine göre insan hakları da ortadan kaldırılamaz.
- ⊙ İnsan hakları bölünemez haklardır. Hiç kimsenin hiçbir hakkı, hiçbir gerekçeyle elinden alınamaz.
- ⊙ İnsan hakları birbirleriyle ilişkili ve birbirine bağımlıdır. İnsan hakları hep birlikte birbirini tamamlayan bir çerçeve oluşturur. Örneğin karar alma süreçlerine katılma hakkı, kendini ifade etme, örgütlenme, öğrenme ve yaşamın temel gereksinimlerini isteme haklarıyla yakından ilişkilidir.
- ⊙ İnsan hakları, insanın onuruyla yaşaması için gerekli tüm özellikleri ortaya koyar. Herhangi bir insanın hangi gerekçeyle olursa olsun insan haklarını çiğnemek, o kişiye insan değilmiş gibi davranmakla eş değerdir.
- ⊙ İnsan haklarını talep eden herkes, aynı zamanda birtakım sorumlulukları da kabul eder. Başka insanların haklarına saygı gösterme ve hakları çiğnenen insanları destekleme sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir.

İNSAN HAKLARI İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Hak Kavramı

Belli bir hukuk düzeni içerisinde, hukuk kurallarının kişilere belli yönde davranmaya izin vermesi, belli şeyleri

istemeye yetkili kılmasıdır. Hak kavramının ayrılmaz bir parçası da sorumluluktur. Kişilerin bir takım haklara sahip olması bu hakların gerçekleşmesi için başka kişilere ve devlete birtakım ödev ve sorumluluklar yükler.

Özgürlük Kavramı

Özgürlük bir hukuk düzeni tarafından düzenlenen geniş bir serbestlik alanını ifade eder. 1789 Fransız İhtilali sonrası kabul edilen “Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi” özgürlüğü “başkasına zarar vermeden yapılan her şey” olarak tanımlamıştır.

Kişilerin sahip oldukları özgürlükler sınırsız olamaz. Kişinin kendine ve topluma zarar verme özgürlüğü yoktur.

Hukuk Kavramı

Hukuk hak kelimesinin çoğuludur. Haklar anlamına gelir. Hukuk bir devlette tüzel ya da gerçek kişilerin birbiriyle ve devletle olan ilişkilerini adalete uygun olarak düzenler.

Eşitlik Kavramı

Hukuki eşitlik; din, mezhep, etnik köken, asalet, servet, makam vb. gözetilmeksizin kişilerin yasalar karşısında eşit muamele görmesi demektir. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” ifadeleriyle hukuki eşitliği anayasal güvenceye bağlamıştır.

Temel Haklar Kavramı

Temel haklar insanın doğuştan sahip olduğu, insanın insanca yaşayabilmesi için gerekli olan haklardır.

Temel hak ve özgürlüklerin kötüye kullanılmaması kuralı, 1961 Anayasasında **1971 yılında** yapılan değişiklikle Anayasa hukukumuzda girmiş ve 1982 Anayasası ile de benimsenmiş bir kuraldır. Buna göre, Anayasada yer alan hak ve özgürlüklerden hiç biri, Devletin bütünlüğünü ve birliğini bozmak, Türkiye Cumhuriyetin varlığını

TEST
1

**İNSAN HAKLARI VE
DEMOKRASİ**

1. Aşağıdakilerden hangisi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde düzenlenmiş olan adil yargılanma hakkının kapsamı içerisinde yer almaz?

- A) Bir suç ile itham edilen herkesin, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılması
- B) Bir suç ile itham edilen herkesin, savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olması
- C) Bir suç ile itham edilen herkesin kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden en kısa sürede, anladığı bir dilde ve ayrıntılı olarak haberdar edilmesi
- D) Herkesin davasının makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahip olması
- E) Duruşmaların hiçbir hâl ve şartta kapalı olarak yapılamaması

2.

- I. Hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsenmiş olması
- II. Çok partili siyasal hayatın varlığı
- III. Sivil toplum örgütlerinin yönetime aktif olarak katılımı

Yukarıdakilerden hangileri çoğulcu demokrasi-nin özellikleri arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru, olağan kanun yollarının tüketildiği tarihten itibaren kaç gün içerisinde yapılmalıdır?

- A) 7 gün
- B) 10 gün
- C) 15 gün
- D) 30 gün
- E) 60 gün

4. İnsan sırf insan olmasından dolayı, doğuştan bir takım hak ve hürriyetlere sahip olduğu ve bu hakların devletin ortaya çıkışından önce de bulunduğunu ileri süren yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal (Tabii) hak yaklaşımı
- B) Objektif hak yaklaşımı
- C) Pozitif hak yaklaşımı
- D) Subjektif hak yaklaşımı
- E) Negatif hak yaklaşımı

5. Aşağıdaki anayasaların hangisinde insan haklarına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır?

- A) 1876 Kanun-ı Esasi
- B) 1921 Anayasası
- C) 1924 Anayasası
- D) 1961 Anayasası
- E) 1982 Anayasası

6. Mahkeme'ye ancak, uluslararası hukukun genel olarak kabul edilen ilkeleri uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmesinden sonra ve iç hukuktaki kesin karar tarihinden itibaren aylık bir süre içinde başvurulabilir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde yer alan düzenlemeye göre yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Üç
- B) Dört
- C) Beş
- D) Altı
- E) Yedi

7. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi aşağıdaki uluslararası sözleşmelerden hangisi ile kurulmuştur?

- A) Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi
- B) Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi
- C) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme
- D) Her Türlü Irk Ayrımcılığının Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme
- E) İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Küçültücü Muamele ve Cezaya Karşı Sözleşme

TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ

SÖZCÜKTE ANLAM VE SÖZCÜK BİLGİSİ

4. ÜNİTE

1. BÖLÜM

I. SÖZCÜKTE ANLAM

Her sözcük görünen, görünmeyen varlık ya da durumlardan birini çağırır. Bu çağrışımardan her birine "anlam" denir. Sözcüklerin tek başına anlamları olduğu gibi cümle içinde kazandığı yeni anlamlar da olabilir. Sözcüklerin anlam çeşitlenmesini şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Gerçek Anlam
 - a. Temel Anlam
 - b. Yan Anlam
2. Terim Anlam
3. Mecaz Anlam

1. GERÇEK ANLAM

Sözcüğün zihnimizde uyandırdığı ilk anlam gerçek anlamdır. Sözcüğün gerçek anlamı iki şekilde kullanılabilir:

a. Temel (İlk) Anlam

Sözcüklerin aklımıza ilk gelen anlamlarıdır. Başka bir deyişle bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır.

- Yolun sağ tarafında iğde ağaçları vardır.
- Bardaktaki suyu niye döktün?

NOT

- ✓ Bir sözcüğün tek başına iken taşıdığı anlam ile cümledeki anlamı aynı ise o sözcük temel anlamıyla kullanılmış demektir.
- ✓ Martinin kanatları ıslaktı.
- ✓ Gençler sahilde ateş yakmışlar.

b. Yan Anlam (Yakıştırmaca)

Şekil ve işlev benzerliğinden dolayı, bir sözcüğün başka bir varlığa ad olarak verilmesidir. Sözcüklerin gerçek anlamlarından kopmadan kazandıkları bu anlama yan anlam denir.

- Dağın eteklerinde çiçekler vardı. (Yamaçlı yerlerin alt bölümü)
- Uçağın kuyruğuna zarar vermişlerdi. (Uçaklarda kuyruğa benzeyen uzantı)

2. TERİM ANLAM

Bilim, sanat, spor ya da meslek dallarıyla ilgili özel, sınırlı bir anlamı ve kullanımı olan sözcüklere terim denir. Terimler gerçek anlamda kullanılır. Bir sözcüğün terim anlamı, ait olduğu alanda kullanıldığı an ortaya çıkar.

- doku, nöron → biyoloji terimi
- replik, tirat → tiyatro terimi
- hece, ölçü, uyak → edebiyat terimi
- Dünya, Güneş etrafında döner. (astronomi terimi)
- Bu dairenin alanını hesaplayabilir misin? (geometri terimi)
- Verilen eylemleri çatısına göre inceleyiniz. (dil bilgisi terimi)
- Radyo dalgalarını bulamıyordum. (teknik terimi)
- Korner atışını İsmail kullanacaktı. (spor terimi)
- Fizik dersinde ses dalgalarını işledik. (fizik terimi)

Örnek Soru

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi temel anlamda kullanılmıştır?

- A) Hep geç kalmak onun âdetidir.
- B) Nüfus cüzdanımı yitirdim, geçersizdir.
- C) Bakanlık kadrosunda hiç açık yok.
- D) Elektrik saati arızalanmış.
- E) Maçı kaybeden sporcular taş yağmuruna tutuldular.

Çözüm

A'daki âdet sözcüğü temel anlamında kullanılmıştır. Bu sözcüğün temel anlamı "bir kimsenin yapmaya alışmış olduğu şey"dir. "âdet" sözcüğünün cümledeki kullanımı akla ilk gelen anlamıyla ilgilidir. Diğer seçeneklerde verilen sözcükler yan veya mecaz anlamda kullanılmıştır. B'de cüzdan (resmi evrak), C'de açık (kontenjan), D'de saat (sayaç) sözcükleri yan anlamda, E'de ise yağmur (aşırı, çok fazla) sözcüğü mecaz anlamdadır.

Cevap A

TEST 1

YAZIM KURALLARI

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Sende daha önce hiç kimsede görmediğim bir olgunluk var.
- B) Hem iyiliksever hem de alçak gönüllüsün.
- C) Herkezin mutluluğunu dert eder, kendini düşünmezsin.
- D) Güler yüzlü oluşu herkesçe sevilmesini sağlıyor.
- E) Bu ülkenin senin gibi duyarlı, sevecen insanlara gereksinimi var.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Az kitap okuyan bir toplum muyuz?
- B) Bu kitapları siz mi aldınız?
- C) Çok okunan kitaplar bunlar mıdır?
- D) Burası kitap okumak için uygun mudur?
- E) Bu kitabı niçin oku muyorsunuz?

3. "Gök bilim ve coğrafya ile ilgili konuların anlatımında, dünya ile öteki gezegen adları, güneş ve ay sözcükleri büyük harfle başlar."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

- A) Ay, Dünya'nın çevresini yirmi yedi günde dolaşır.
- B) Sabahleyin dünyayı dolaştım ama istediğimi bulamadım.
- C) Camlardan içeriye Güneş girdi.
- D) Her zaman dünya bir yana, çocuğum bir yana derdi.
- E) Yapılan deney, Güneş tutulması ile ilgiliydi.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Karayel kuzeybatıdan eser.
- B) Doğu Anadolu'da kara iklimi etkilidir.
- C) Türkiye'nin Güneyi genellikle yağışlıdır.
- D) Amerika'nın kuzey komşusu Kanada'dır.
- E) Arjantin bir Güney Amerika ülkesidir.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, bitişik yazılması gereken "de" ayrı yazılmıştır?

- A) Size bu mektupla birlikte bir öykü de gönderiyorum.
- B) Eksik olmasın; beni de düşünüp bir tane göndermiş.
- C) Uzun cümlelerin de bir tadı, bir güzelliği vardır.
- D) Su, hava, ışık, bitki, bir de insanların yumuşak huyu...
- E) Sıkıntılı günlerim de arkadaşlarıma giderim.

6. Aşağıdakilerden hangisi, yazım ve noktalama yönünden doğru bir cümledir?

- A) Kasabanın otobüsü daha uzaktan göründümü, içimizden birkaç kişi, asfalt yolun biraz aşağısındaki çınar ağacının altına gidip beklerdi.
- B) Kasabanın otobüsü daha uzaktan göründü mü, içimizden bir kaç kişi, asfalt yolun biraz aşağısındaki çınar ağacının altına gidip beklerdi.
- C) Kasabanın otobüsü daha uzaktan göründü mü, içimizden birkaç kişi, asfalt yolun biraz aşağısındaki çınar ağacının altına gidip beklerdi.
- D) Kasabanın otobüsü daha uzaktan göründü mü, içimizden birkaç kişi, asfalt yolun biraz aşağısındaki çınar ağacının altına gidip beklerdi.
- E) Kasabanın otobüsü daha uzaktan göründü mü, içimizden birkaç kişi, asfalt yolun biraz aşağısında ki çınar ağacının altına gidip, beklerdi.

ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

5. ÜNİTE

ETİK DAVRANIŞ

Etik kavramı Grekçe bir kelime olup alışkanlık ve karakter manasına gelmektedir. Türk dil kurumuna göre etik; töre ve ahlak anlamına gelmektedir.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ahlak; toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları kurallardır. Ahlak, etik kavramının içindedir. Ahlakta görecelik hakimken etik değerlerde görecelik yoktur.

Etik: İnsan ilişkilerinde temel olan değerleri, normları ve koyulan kuralları doğru yanlış, iyi kötü gibi ahlaki açıdan değerlendiren bir felsefe disiplini (İnal 1996). Etik değerler toplumlara, dillere ve ırklara göre değişiklik gösteremez.

Ahlak: İnsanların sosyal hayatlarında uymak zorunda oldukları davranış kuralları olarak tanımlanır. Ahlaki kurallar toplumdan topluma değişebilir. Bazen aynı toplum içinde farklı ahlaki kurallar olabilir.

Ahlak daha yerel özellik taşıırken farklı cinsel, etnik, ulusal kimliklerde değişken olabilmektedir. Ancak etik daha soyut ve genel özellikler taşımaktadır. Etik; toplumlarda, gruplarda, farklı kimliklerde değişmez, aynı özellik taşır. Avrupa kökenli bir eğitimcinin etik anlayışı ile Asya veya Afrika kökenli bir eğitimcinin etik anlayışında fark yoktur.

Erdem: Bireyin dışsal kaynaklı herhangi bir baskıya maruz kalmadan gösterdiği özgün davranışlardır. Erdem kavramı; ölçülü ve dengeli davranma, aşırı uçlarda yer almama, orta yolu tercih etme, ruhsal olgunluk gibi anlamları da kapsar.

Vicdan: Bireyin kendi davranışlarını değerlendirmesini ve ahlaki olarak kendini dış etkilere bağlı olmaksızın yani kendiliğinden yargılamasını sağlayan içsel güçtür.

İyi: Ahlak, din ve etiğin inceleme alanına giren "iyi" kavramı; muhtemel davranışlar arasında seçim yapma durumunda kalan bireyin tercih etmesi gereken davranış ifade eder.

Norm: Etik açıdan norm, bireyin davranışlarını değerlendirmede kullanılan ölçüt olarak tanımlanabilir. Ayrıca norm kavramı uyulması gereken kurallar anlamına da karşılık gelmektedir.

Karakter: Bireyi başkalarından ayıran temel belirti, bireyin davranış biçimlerini belirleyen kendine özgü yapı şeklinde tanımlanabilir.

Değerler: Bireyin hayatı boyunca çevreyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkan davranışlarında ve ilişkilerinde üzerinde durduğu ve önem atfettiği ilkelere.

Etik Kodlar: Kurumların misyonları doğrultusunda şekillenmiş karar ve eylemlerdir. Kurumların işleyişinde var olan düzenlemeler ve insan haklarına karşı uymak zorunda olduğu sorumluluklardır. Etik kodlar söz konusu kuruluştaki tüm davranışları yöneten etik ilkeleri genel hatlarıyla ortaya koyar.

Mark Schwartz'ın etik kodlara ilişkin belirlediği 8 mecaz ve bunların etkileri şunlardır:

Kural kitabı olarak: Çalışanlardan beklenen davranışları açıklayan etik kodlardır.

Yol gösterici levha olarak: Çalışanlara bazı davranışlarının uygunluğunu kontrol etmeleri için diğer kaynaklara başvurmaları hususunda yol gösteren etik kodlardır.

Ayna olarak: Çalışanların, çeşitli davranışların kurum tarafından kabul edilebilir olup olmadığını önceden görebilmesi için onlara fırsat sağlayan etik kodlardır.

Büyüteç olarak: Çalışanları söyledikleri ve yaptıkları şeylere daha yakından bakmaya sevk eden etik kodlardır.

Kalkan olarak: Çalışanların etik dışı isteklerle mücadele etmelerine destek veren etik kodlardır.

Duman dedektörü olarak: Zararı engelleyecek zaman varken söz konusu tehlikeler konusunda çalışanları uyaran etik kodlardır.

Yangın alarmı olarak: Çalışanların etik dışı uygulamalarla karşılaştıkları durumlarda onları yetkili makamlarla temasa geçme konusunda isteklendiren etik kodlardır.

Sopa olarak: Çalışanların, etik kodların içerdiği hükümlere, zorla da olsa, uymasını sağlayan etik kodlardır.

Etik iklim: Kurumlarda gösterilen davranışlardan hangilerinin kabul edilebilir, hangilerinin kabul edilemez olduğunu ortaya koyan uygulamalardır. Etik iklim, etik ilkelerin kurumun işleyişindeki tüm aşamalara yayılmasını ve işleyişin doğal bir parçası haline gelmesini ifade eder.

TEST
1

**5018 SAYILI KAMU MALÎ
YÖNETİMİ VE KONTROL
KANUNU**

1. Aşağıdakilerden hangisi Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alır?

- A) Yargıtay üyesi
- B) Büyükşehir Belediye Başkanı
- C) Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları
- D) Cumhurbaşkanı
- E) TBMM üyeleri

2. Aşağıdakilerden hangisi etik kavramı için doğrudur?

- A) Tüm toplumlar için geçerli evrensel gerçekleri kapsar.
- B) İnsanın iyi ve kötü olarak vasıflandırmasına yol açan manevi nitelikli huylara ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışlara denir.
- C) Kültürel değerler ve ideallerle ilgili doğruları ve yanlışları; bunlara uygun olarak nasıl davranılması gerektiğini ortaya koyar.
- D) Töre kelimesi ile aynı anlamı taşır.
- E) Bölgeden bölgeye değişiklik gösterir.

3. Aşağıda verilen etik kuramlarından hangisi ahlâksal bir özelliğin ya da ahlâksal bir doğrunun hiçbir aracıya konu olmaksızın dolaysız bir biçimde kendiliğinden görülebileceğini savunmaktadır?

- A) Kazuistik kuram
- B) Sezgici kuram
- C) Teolojik kuram
- D) Deontolojik kuram
- E) Teleolojik kuram

4. Aşağıdakilerden hangisi etik olmayan davranış ilkelerinden biri değildir?

- A) Kayırma
- B) Sömürü
- C) İhmal
- D) Yıldırma
- E) Tarafsızlık

5. İnsanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, normları, kuralları, doğru-yanlış, iyi kötü gibi ahlâksal açıdan araştıran felsefe disiplinine ne denir?

- A) Etik
- B) Davranış
- C) Norm
- D) Kural
- E) Moral

6. Kamu görevlileri hakkında etik ilke ihlâli iddiasıyla aşağıdakilerden hangisine başvurulur?

- A) Adalet Bakanlığı
- B) TBMM Etik Komisyonu
- C) Kamu Görevlileri Etik Kurulu
- D) Savcılık
- E) Tüketici Hakem Heyeti

7. Faydacılık olarak soruna çözüm bulan, sonuçlara odaklı, acıdan kaçma ve haz arama üzerine kurulan etik sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amaçlanan sonuç etiği
- B) Toplumsal etik
- C) Mesleki etik
- D) Kural etiği
- E) Sezgici etik

8. Aşağıdakilerden hangisi kamu görevlisinin görev ve yetkisini kullanarak yapmaması gereken davranışlardan değildir?

- A) Kendileri yakınları ve üçüncü kişiler hakkında menfaat sağlayamaz.
- B) Herhangi bir kurum dernek veya spor kulübü için para toplayamaz.
- C) Kurumun menfaati için bile olsa kurum adına dergi çıkaramaz, sergi açamaz.
- D) Seçim kampanyalarında kurumun kaynaklarını kullanamaz, kullanıramaz.
- E) Hediye alamaz.

GENEL KÜLTÜR, GÜNCEL KONULAR

6. ÜNİTE

2024 YILI GELİŞMELERİ

- Türk Devletleri Teşkilatı'nın (TDT) kurduğu Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu 34 harften oluşan Ortak Türk Alfabesini kabul etti.
- NATO'ya 2023 yılında Finlandiya, 2024 yılında İsveç üye olmuştur.
- UNESCO 2024 yılını Dîvanu Lugâti't Türk, Ali Kuşçu, Fuat Sezgin ve Mahtumkulu Firaki Yılı ilan etmiştir.
- 2024 Avrupa Gençlik başkenti Belçika'nın Gent şehri olarak seçilmiştir.
- 2024 yılı Avrupa Kültür Başkentleri; Estonya / Tartu, Avusturya / Bad Ischi, Norveç / Bodo şehirleri seçilmiştir.
- UNESCO Dünya miras listesinde yer alan Karabük'ün Safranbolu ilçesi ile Kastamonu'nun Daday ilçesine "Sakin Şehir" ünvanı verildi.
- Birleşmiş Milletler 2024 yılını Uluslararası Deve Yılı olarak ilan etmiştir.
- 2024 yılı Dünya Spor Başkenti seçilen yer Bulgaristan'ın Sofya şehri olmuştur.
- 2024 Dünya Kitap Başkenti UNESCO tarafından Fransa'nın Strazburg kenti seçilmiştir.
- TÜRKSOY, Daimi Konseyinde yapılan toplantısında aldığı karar neticesinde 2024 Türk Dünyası Kültür Başkenti Türkmenistan'ın tarihi Anev şehri seçilmiştir.
- Avrupa Komisyonu tarafından yapılan toplantıda 2024 yılı Yeşil Avrupa başkenti seçilen yer İspanya'nın Valencia adlı şehri olmuştur.
- İslam İşbirliği Teşkilatı, Özbekistan'ın Hiva şehrini 2024 yılının turizm kenti olarak ilan etmiştir. 2023 yılının turizm kenti ise Şanlıurfa'ydı.
- İslami Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu (ISESCO) tarafından 2024 İslam Dünyası Kültür Başkenti ilan edilen şehir Azerbaycan'ın Şuşa şehri olmuştur.
- 2024-2028 yılları arasında ülkemizde 12. Kalkınma Planı uygulanacaktır.
- ABD'li nöroteknoloji şirketi Neuralink'in kurucusu Elon Musk, 30 Ocak'ta, ilk kez bir insana beyin çipinin yerleştirildiğini açıkladı.

- Uluslararası Uzay İstasyonuna çıkan Türkiye'nin ilk astronotu Alper Gezeravcı Dünya'ya döndü. Bu özel uzay uçuşunun ismi "Axiom Mission 3 (Ax-3)"tür.
- Türkiye'nin ikinci astronotu Tuva Cihangir Ataseven 8 Haziran 2024 tarihinde uzaya gitti.
- 17 Şubat'ta Milli Uçak Gemisi konsept tasarım aşaması başladı.
- 21 Şubat'ta Milli Muharip Uçak ilk uçuşunu gerçekleştirdi.
- 9 Mart'ta TEI'nin geliştirdiği Türkiye'nin ilk milli turbofan uçak motoru TF6000 ilk kez çalıştırıldı.
- 20-21 Mart'ta Dünya Takımlar Yürüyüş Şampiyonası Antalya'da düzenledi.
- 31 Mart'ta yerel seçimler gerçekleştirildi.
- 14 Nisan'da Fenerbahçe kadın basketbol takımı üst üste 2. kez EuroLeague Kadınlar şampiyonu oldu.
- 21 Nisan'da 2023-24 Sultanlar Ligi şampiyonu Fenerbahçe Opet oldu.
- 5 Mayıs'ta 2023-24 Kadınlar Süper Ligi şampiyonu Galatasaray oldu.
- 6 Mayıs'ta Milli Muharip Uçak ikinci test uçuşunu yaptı.
- 23 Mayıs'ta 2023-24 Türkiye Kupası şampiyonu Beşiktaş oldu.
- 26 Mayıs'ta Galatasaray, 2023-24 Süper Lig şampiyonu oldu.
- 29 Mayıs'ta Yunanistan'ın Atina şehrindeki Ayasofya Stadyumu'nda oynanan UEFA Avrupa Konferans 3. finalini Olympiakos kazanmıştır.
- 8 Haziran'da Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası finalinde İspanya'yı 3-0 yenen Türkiye 3. kez Avrupa şampiyonu oldu.
- 21 Haziran'da 2024 FIVB Kadınlar Voleybol Milletler Ligi çeyrek finalinde Polonya'ya 3-2 yenilen Türkiye, FIVB Kadınlar Voleybol Milletler Ligi tarihinde ilk kez yarı finalden önce elendi.
- 9 Temmuz'da Türkiye'nin ilk yerli ve millî haberleşme uydusu Türksat 6A SpaceX iş birliğiyle uzaya gönderildi.
- 3 Ağustos'ta Süper Kupa finalinde Galatasaray'ı 5-0 yenen Beşiktaş şampiyon oldu.

**TEST
2**

**TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ
GENEL, KÜLTÜREL VE GÜNCEL
SOSYOEKONOMİK KONULAR**

1. 2025 yılı Türkiye ile hangi ülke arasında kültür yılı olarak kutlanacaktır?

- A) Özbekistan
- B) Rusya
- C) Azerbaycan
- D) İran
- E) Macaristan

2. Dünyanın ilk demokratik meclis binası olarak kabul edilen yapı aşağıdaki kentlerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Antalya
- B) Roma
- C) Atina
- D) Berlin
- E) New York

3. Aşağıdakilerden hangisi "Beyaz Cennet" olarak adlandırılmaktadır?

- A) Ölüdeniz
- B) Pamukkale
- C) Nemrut
- D) Aspendos
- E) Efes Antik Kenti

4. Türk resim sanatının en pahalı tablosu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osman Hamdi Bey - Kur'an Okuyan Kız
- B) Burhan Doğançay - Mavi Senfoni
- C) Şevket Dağ - Ayasofya
- D) Şeker Ahmet Paşa - Ayvalar ve Narlar
- E) Kazasker Mustafa İzzet - Hilye-i Şerif

5. İlk Türk filmi ve belgeseli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayastefanos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı
- B) Çığlık
- C) Pençe
- D) Kanun Namına
- E) Halıcı Kız

6. Volkanik olayların en yoğun görüldüğü yer olarak bilinen Büyük Okyanus ve çevresi için hangi kavram kullanılır?

- A) Ateş Çemberi
- B) Bumerang
- C) Kızıl Bölge
- D) Dünyanın Çatısı
- E) Yarım Hilal

7. Anadolu'daki ilk demir yolu nereye yapılmıştır?

- A) Bursa – Aydın
- B) Aydın – İstanbul
- C) Ankara – İstanbul
- D) İzmir – Aydın
- E) İzmir – Bursa

8. Ayda yetiştirilen ilk bitki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Patates
- B) Pamuk
- C) Üzüm
- D) Çilek
- E) Buğday

9. Hicaz-Yemen Cephesi'nde Arapların Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmasına neden olan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamilton
- B) Lawrence
- C) Winston Churchill
- D) Horatio Hebert Kitchener
- E) John de Robeck

TEMEL KAVRAMLAR VE İŞLEM YETENEĞİ

7. ÜNİTE 1. BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

Rakam: Sayıları ifade etmeye yarayan sembollere denir.

Bu semboller sırasıyla 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9'dur.

Örnek Soru

a ve b rakam olmak üzere;

$$\frac{a}{b} = \frac{1}{2} \text{ ise } a + b \text{ en fazla kaçtır?}$$

- A) 3 B) 6 C) 9 D) 12 E) 15

Çözüm

$$\frac{a}{b} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{1 \cdot 2}{2 \cdot 2} = \frac{1 \cdot 3}{2 \cdot 3} = \frac{1 \cdot 4}{2 \cdot 4} \text{ olabilir.}$$

a + b'nin en büyük değeri için;

$$a = 4 \text{ ve } b = 8 \text{ olup } a + b = 4 + 8 = 12 \text{'dir.}$$

Örnek Soru

a, b, c birbirinden farklı rakamlar olmak üzere;

3a + b - c ifadesinin alabileceği en büyük değer ile en küçük değer toplamı kaçtır?

- A) 35 B) 32 C) 27 D) 20 E) 15

Çözüm

Rakamlarımız = 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

En büyük değer için kat sayısı en büyük olan pozitif ifadeye en büyük rakam verilir.

$$3a + b - c = 27 + 8 - 0 = 35$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 9 & 8 & 0 \end{array}$$

En küçük değer için kat sayısı en büyük olan sayıya en küçük değer verilir.

$$3a + b - c = 0 + 1 - 9 = -8$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 0 & 1 & 9 \end{array}$$

En büyük değer ile en küçük değer toplamı;

$$35 + (-8) = 27$$

Senin için

x ve y rakam olmak üzere;

$$\frac{x}{y} = \frac{3}{4} \text{ olduğuna göre;}$$

x + y'nin en büyük değeri kaçtır?

- A) 7 B) 14 C) 21 D) 28 E) 35

Çözüm

																			Cevap: B

Sayı Kümeleri

İşlem sonuçlarının en büyük veya en küçük değerlerinin bulunabilmesi için tanımlanan sayıların hangi kümeye ait olduğunun bilinmesi çok önemlidir.

1. Sayma Sayılar Kümesi: 1'den başlayıp birer artarak sonsuza giden sayılardır. " $\mathbb{N}^+$ " ile gösterilir.

$$\mathbb{N}^+ = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$$

Örnek Soru

a ve b sayma sayılar kümesinin birer elemanıdır.

a ≠ b olduğuna göre a + b'nin en küçük değeri kaçtır?

- A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$$\mathbb{N}^+ = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\} \text{ olduğundan}$$

$$a = 1 \text{ ve } b = 2 \text{ olduğunda } a + b = 1 + 2 = 3 \text{ olur.}$$

2. Doğal Sayılar Kümesi: 0'dan başlayıp birer artarak sonsuza giden sayılardır. " $\mathbb{N}$ " ile gösterilir.

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$$

Örnek Soru

a, b ∈ $\mathbb{N}$ ve a ≠ b'dir.

Buna göre a + b en az kaçtır?

- A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$$\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$$

$$a = 0, b = 1 \text{ seçildiğinde } a + b = 0 + 1 = 1 \text{ bulunur.}$$

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU

8. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunun uygulanmasında;

- 1) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- 2) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığını,
- 3) Sosyal sigortalar: Kısa ve uzun vadeli sigorta kollarını,
- 4) Kısa vadeli sigorta kolları: İş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarını,
- 5) Uzun vadeli sigorta kolları: Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını,
- 6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,
- 7) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Hak sahibi: Sigortalının veya sürekli iş göremezlik geliri ile malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü halinde, gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan eş, çocuk, ana ve babasını,
- 8) Genel sağlık sigortası: Kişilerin öncelikle sağlıklarının korunmasını, sağlık riskleri ile karşılaşmaları halinde ise oluşan harcamaların finansmanını sağlayan sigortayı,

9) Genel sağlık sigortalısı: Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde sayılan kişileri,

10) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Bakmakla yükümlü olduğu kişi: 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkraları ile onikinci fıkrasındaki askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;

a) Eşini,

b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını,

c) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babasını,

11) Hizmet akdi: 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan hizmet akdini ve iş mevzuatında tanımlanan iş sözleşmesini veya hizmet akdini,

12) Ücret: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı,

13) Asgarî ücret: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen bir aylık brüt ücreti,

14) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Ay: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, ayın 15'inden ertesi ayın 15'ine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise ayın 1'i ilâ sonu arasında geçen ve otuz gün olarak değerlendirilen süreyi,

15) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Yıl: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, 15 Ocak tarihinden ertesi yılın 15 Ocak tarihine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise 1 Ocak ilâ 31 Aralık tarihleri arasında geçen ve 360 gün olarak değerlendirilen süreyi,

2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU

9. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Esaslar

Kapsam: –Madde 1

Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür.

Birinci fıkrada sayılan daire ve idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla veya özel kanunların vermiş olduğu yetkiyle kurulmuş bulunan fonların yukarıda belirtilen işlerinin nasıl yapılacağı Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

İlkeler: –Madde 2

Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Başka başka istekliler tarafından karşılanması mutlak olan muhtelif işler bir eksiltmede toplanamaz. Ancak, ihalelerinin ayrı ayrı yapılacağı açıklanmak suretiyle ilanları birarada yapılabilir.

Bu Kanunda yazılı hallerden yararlanmak amacıyla ihale konusunu oluşturan işler kısımlara bölünemez. Ancak, istekli çıkmadığı takdirde, alım şekillerini değiştirecek mahiyette olmamak üzere önemli işlerin kısımlara ayrılması mümkündür.

İhaleler kesin zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır.

Arsası temin edilmemiş, mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış olan ve gerekli olduğu halde imar durumu, tip yapılarda tatbikat, diğerlerinde avan projeleri ve bunlara dayalı keşifleri bulunmayan yapım işlerinde ihaleye çıkılamaz.

Ancak, arsa temin edilmesi, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı; bina ve benzeri mahiyetteki inşaatlar dışındaki ihalelerde aranmaz.

İhale yetkilisi: –Madde 3

Bu Kanunda yazılı işleri yaptırmaya ve ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir.

Tanımlar: –Madde 4

Bu Kanunun uygulanmasında:

Alım, Satım: Taşınır ve taşınmaz mallar ile her türlü ihtiyaç maddeleri, hizmet ve hakların alım ve satımını,

Hizmet: Kanun ve diğer mevzuata göre çalıştırılan aylıklı, ücretli, yevmiyeli ve sözleşmeli personel istihdamı hariç olmak üzere gerçek veya tüzelkişilere ücret karşılığında yaptırılan araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, istikşaf, etüt, harita plan, proje, kontrollük, müşavirlik ve benzeri her türlü hizmetleri,

Yapım: Her türlü inşaat, ihzarat, imalat, sondaj, tesisat, onarım, yıkma, değiştirme, iyileştirme, yenileştirme ve montaj işlerini,

Kira: Taşınır ve taşınmaz malların ve hakların kiralınması veya kiraya verilmesini,

Trampa ve Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesisi: Borçlar Kanunu ile Türk Medeni Kanununun trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile ilgili maddelerinde gösterilmiş işlemleri,

Taşıma: Yükleme, taşıma, boşaltma, depolama ve bunlara ilişkin ambalaj işlerini,

Tahmin edilen bedel: İhale konusu olan işlerin tahmin edilen bedelini ve yapım işlerinde keşif bedelini,

Uygun bedel: Artırmalarda, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere, teklif edilen bedellerin en yükseğini; eksiltmelerde tahmin edilen bedeli geçmemek üzere, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenini, bedel tahmini yapılamayan ihalelerde teklif edilen bedellerin uygun görülenini,

İdare: İhaleyi yapan daire, kurum ve kuruluşları,

İstekli: İhaleye katılan gerçek veya tüzelkişi veya kişileri,

İhale: Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri,

Müteahhit: Üzerine ihale yapılan istekli veya isteklileri,

Müşteri: Artırma sonunda kendisine ihale yapılan istekli veya isteklileri,

Şartname: Yapılacak işlerin genel, özel, teknik ve idari esas ve usullerini gösteren belge veya belgeleri,

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU

10. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

Kapsam ve istisnalar: –Madde 2

(1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki haric Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

d) Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan işyurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetleri.

e) (Ek: 10/9/2014-6552/15 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 14/5/2015 tarihli ve E.: 2014/177, K.: 2015/49 sayılı Kararı ile.)

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,

c) Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

ç) Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

d) Eğitim kurumu: (Değişik: 9/1/2025-7538/18 md.)

Eğitim kurumu: Bu Kanun ile bu Kanuna dayanılarak düzenlenen alt mevzuat hükümleri uyarınca eğitim vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşları,

e) Genç çalışan: Onbeş yaşını bitirmiş ancak onsekiz yaşını doldurmamış çalışanı,

f) İş Güvenliği Uzmanı: (Değişik: 12/7/2013-6495/101 md.)

Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı,

g) İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı,

ğ) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

h) İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,

ı) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

i) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

j) Konsey: Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini,

k) Kurul: İş sağlığı ve güvenliği kurulunu,

l) Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı,

b) (Değişik: 20/11/2008-5812/1 md.) Savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine Cumhurbaşkanı veya

TEST
2

**4734 SAYILI KAMU İHALE
KANUNU**

1. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kesin proje
- B) Uygulama projesi
- C) Baş Proje
- D) Aday Proje
- E) Araştırma ve geliştirme projesi

2. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ön ilanda aşağıdaki hangi hususların belirtilmesi zorunlu değildir?

- A) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresi
- B) Mal ve hizmet alımlarında gerçek miktarlar
- C) İhalenin yapılacağı yer
- D) Ön ilan yapılan hallerde ihalenin açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle gerçekleştirilmesi
- E) Çerçeve anlaşma yapılıp yapılmayacağı

3. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Kamu İhale Kurulu ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurul kararları yerindelik denetimine tabi tutulabilir.
- B) Kurul, başkan ve üyeleri ile kurul personeli hakemlik yapamazlar.
- C) Kurul üyeleri ve kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından devlet memuru sayılırlar.
- D) Kurulda oyların eşit olması hâlinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukla kabul edilir.
- E) Kurul izin, rapor, görevlendirme veya boşalan üyeliğe henüz atama yapılmaması hallerinde en az altı üye ile toplanabilir.

4. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihalelerde teklif edilen bedelin yüzde de kaçından az olmamak üzere istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır?

- A) % 2
- B) % 3
- C) % 4
- D) % 5
- E) % 7

5. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Kamu İhale Kurumunun merkezi neresidir?

- A) Ankara
- B) İstanbul
- C) İzmir
- D) Kayseri
- E) Konya

6. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'ndaki ihale komisyonları ile ilgili olarak;

- I. İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır.
- II. İhale komisyonu üye eksikliği olması hâlinde de toplanabilir ve kararlar alabilir.
- III. İhale komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur.
- IV. Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır.
- V. İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye kesinlikle alınamaz.

bilgilerinden hangileri yanlıştır?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) I, II ve III

4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU

12. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve İlkeler

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelere ilişkin sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunun uygulanmasında Kamu İhale Kanununda yer alan tanımlar geçerlidir.

İlkeler: –Madde 4

Bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde, ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez.

Bu Kanunda belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez.

Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşmelerin Düzenlenmesi

Tip sözleşmeler: –Madde 5

Bu Kanunun uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır.

(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/31 md.) İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir.

Sözleşme türleri: –Madde 6

Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda;

a) Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme,

b) Mal veya hizmet alımı işlerinde, ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece belirlenen işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden götürü bedel sözleşme,

c) Yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme,

d) (Ek: 1/6/2007-5680/3 md.; Değişik: 20/11/2008-5812/32 md.) Yapım işlerinde; niteliği itibarıyla iş kalemlerinin bir kısmı için anahtar teslimi götürü bedel, bir kısmı için birim fiyat teklifi alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda karma sözleşme,

e) (Ek: 20/11/2008-5812/32 md.) Çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan münferit sözleşme,

Düzenlenir.

(Ek fıkra: 1/6/2007-5680/3 md.) Çerçeve anlaşma ve münferit sözleşmede belirtilmesi zorunlu olan hususları belirlemeye Kurum yetkilidir.

Sözleşmede yer alması zorunlu hususlar:

–Madde 7

Bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı.

b) İdarenin adı ve adresi.

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

13. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78 nci maddelerine tâbidir.

Tanımlar: –Madde 3

Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri,

b) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerini,

c) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar: Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları,

d) Sosyal güvenlik kurumları: Bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarını,

e) Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri,

f) Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

g) Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

h) Kamu gideri: Kanunlarına veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

j) Özel gelir: Genel bütçe kapsamındaki idarelerin kamu görevi ve hizmeti dışında ilgili kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen faaliyetlerinden ve fiyatlandırılabilir nitelikteki mal ve hizmet teslimlerinden sağlanan ve genel bütçede gösterilen gelirleri,

k) Harcama birimi: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimi,

l) Kamu malî yönetimi: Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçleri,

m) Malî kontrol: Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri,

**TEST
4**

**5018 SAYILI KAMU MALİ
YÖNETİMİ VE KONTROL
KANUNU**

1. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre "Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri" ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- B) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- C) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
- D) Birleştirilmiş yönetim kapsamındaki kamu idareleri
- E) Özel yönetim kapsamındaki kamu idareleri

2. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar
- B) Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların politikalar, kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir
- C) Kamu idareleri, program bütçeye uygun olarak yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, amaç, hedef ve performans göstergelerini içeren performans programı hazırlar.
- D) Kamu idareleri bütçelerini, kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı, stratejik planları ile program yapısına uyumlu şekilde ve performans esasına dayalı olarak hazırlar.
- E) Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir

3. Kamu idareleri, bütçeleri ile stratejik plan ve performans programlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla nesnel, sistematik ve düzenli olarak veri toplar ve analiz eder. İzleme ve değerlendirme sonuçları idare faaliyet raporlarında gösterilir 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre kamu maliyesinin temel ilkeleri bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür.
- B) Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır.
- C) Maliye politikası, mikro ekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür.
- D) Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar.
- E) Kamu mali yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür.

4. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre Devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezî yönetim bütçesi
- B) Genel bütçe
- C) Özel bütçe
- D) Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi
- E) Kontrol bütçesi

5. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde uyulması gereken ilkeler bakımından aşağıdakilerden hangisi yanlış bir ifadedir?

- A) Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz
- B) Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez
- C) Bütçeler, program yapısı esas alınarak kurumsal ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tabi tutularak hazırlanır ve uygulanır.
- D) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.
- E) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.

ONLINE DİJİTAL EĞİTİM PLATFORMU

gysakademi

Sınırsız Deneme
Sınırsız Soru Çözüm

- Deneme Sınavı oluşturabilir, Sistem Denemeleri çözebilir, Türkiye Geneli Canlı Deneme Sınavlarına katılabilirsiniz. (Tüm sorular çözümlüdür)
- Konulara göre karışık soru çözebilir, karışık soru çözebilir, yanlış sorularınızı tekrar çözebilir, soruları favorilere ekleyebilir, ders notlarına çalışabilirsiniz.
- Konulara göre soru istatistiklerine, Deneme sınavı istatistiklerine günlük, haftalık, aylık rapor alabilirsiniz.

gysakademi

Ana
Sayfa

Sınavlar

Özellikler

Paketler

SSS

İletişim

Kitaplar

Arama

Üye Ol

Giriş Yap

**Ceza ve Tevkifevleri
Genel Müdürlüğü (CTE)
Görevde Yükselme ve
Ünvan Değişikliği Sınavı**

Kayıtları Başladı...

144

KURUM SINAVI

60K+

MEVCUT SORU

6463

MEVCUT KULLANICI

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

